



МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет психології
Кафедра загальної та клінічної психології

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компоненту
ПСИХОЛОГІЯ АДИКТИВНОЇ ПОВЕДІНКИ
підготовки магістрів

*Силабус освітнього компоненту
для денної форми навчання*

Луцьк – 2026

Силабус освітнього компоненту «Психологія адиктивної поведінки» підготовки магістра

Розробник: Мудрик А.Б. кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри загальної та клінічної психології та соціології

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

проф. Засєкіна Л.В.

Силабус освітнього компоненту затверджений на засіданні кафедри загальної та клінічної психології

протокол №7 від 14 січня 2024 р.

Завідувач кафедри:



проф. Журавльова О. В.

© Мудрик А.Б., 2026 р.

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	С – Соціальні науки, журналістика та інформація С4 – Психологія Магістр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів <u>120/ 4</u>		Рік навчання - 2
		Семестр - 3-ий
		Лекції - 10 год.
ІНДЗ: <u>€</u>		Практичні (семінарські) - 14 год.
		Самостійна робота – 88 год.
	Консультації - 8 год.	
Форма контролю: залік		
Мова навчання українська		

II. Інформація про викладача

ППП Мудрик Алла Богданівна

Науковий ступінь кандидат психологічних наук

Вчене звання доцент

Посада доцент кафедри загальної та клінічної психології

Контактна інформація (номер мобільного зв'язку, електронна адреса)

mudruk.alla@vnu.edu.ua, 0955183570, 0932822079

Дні занять (посилання на електронний розклад). Дні занять: <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi?n=7>

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу.

Освітній компонент «*Психологія адиктивної поведінки*» належить до циклу вибіркових дисциплін професійної підготовки здобувача освіти (магістра), вивчається у другому семестрі, формою контролю є залік. На вивчення навчальної дисципліни відведено 4 кредити (120 годин), у тому числі: 10 год. лекційних, 14 год. практичних, 8 год. консультації, 88 год. самостійної роботи.

Освітній компонент спрямований на аналіз та вивчення основних питань залежної поведінки особистості. Освітній компонент «*Психологія адитивної поведінки*» надає здобувачам освіти можливість отримати комплекс теоретичних та практичних знань та оволодіти практичними навичками діагностики, профілактики, корекції, реабілітації психологічних залежностей.

Силабус ґрунтується на системному підході підготовки сучасних здобувачів освіти і компетентнісному підході до визначення якості підготовки здобувачів другого рівня вищої освіти, здатних працювати відповідно до сучасних вимог.

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Вивчення освітнього компоненту дасть змогу: оволодіти основним категоріально-понятійним апаратом з означеної проблеми; розглянути види залежностей: хімічні, біохімічні, нехімічні; проаналізувати та проінтерпретувати провідні чинники виникнення залежної поведінки і особливості протікання психологічних адикцій; ознайомитись з основними напрямками та видами соціально-психологічної роботи із залежною поведінкою особистості; навчитись визначати симптоматику різних залежностей і їхні прояви у різних ситуаціях соціальної дійсності; ознайомитись з основними напрямками соціально-психологічної профілактики виникнення залежної поведінки; оволодіти основними та спеціальними методами та методиками діагностики особливостей залежної поведінки; здійснювати діагностичну та корекційну роботу з клієнтами, які страждають від залежностей.

3. Soft skills.

У процесі вивчення освітнього компоненту здобувачі освіти розвивають такі soft skills:

Критичне мислення та доказовість – аналіз наукових підходів до адикцій, оцінка достовірності джерел, формування аргументованих висновків.

Комунікація та активне слухання – коректне ведення професійного діалогу, уточнення запиту, емпатійна взаємодія (в т.ч. у чутливих темах залежностей).

Командна робота – співпраця в малих групах, участь у командних і міжкомандних дискусіях, узгодження спільних рішень.

Навички дискусії та публічних виступів – презентація позиції, обґрунтування рішень у кейсах, відповідь на запитання, академічна культура полеміки.

Етична компетентність і професійна відповідальність – дотримання етичних норм у роботі з клієнтами із залежностями, конфіденційність, межі компетентності.

Самоорганізація та тайм-менеджмент – планування самостійної роботи,⁴

дотримання дедлайнів, систематичність навчальної діяльності.

Стресостійкість і саморегуляція – збереження професійної позиції під час обговорення кризових/травматичних тем, профілактика емоційного виснаження.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практичні	Консультації	Сам. роб./К.	Методи та технології викладання	Форма контролю/ Бали*
Змістовий модуль 1.							
Теоретико-методологічні основи вивчення адиктивної поведінки							
Тема 1. Психологія адитивної поведінки	16	2	2	2	10	командно-орієнтовані лекції /командно-орієнтовані дискусії	КДС РМГ , РЗ/К /1
Тема 2. Типологія адикцій: хімічні, біохімічні та нехімічні адикції	12		2		10	командно-орієнтовані лекції /командно-орієнтовані дискусії	КДС РМГ , РЗ/К /1
Разом за модулем 1	28	2	4	2	20		
Змістовий модуль 2							
Хімічні та біохімічні адикції							
Тема 3. Хімічні адикції: тютюнопаління; токсикоманія; наркозалежність; алкогольна залежність; лікарська залежність	16	2	2		12	командно-орієнтовані лекції /командно-орієнтовані дискусії	КДС РМГ , РЗ/К /1
Тема 4. Біохімічні адикції: анорексія; булемія; залежність від дієт; адикція до шоколаду (chocolate addiction); переїдання; голодування; роздільне харчування	16	2	2		12	командно-орієнтовані лекції /командно-орієнтовані дискусії	КДС РМГ , РЗ/К /1
Тема 5. Хімічні та біохімічні адикції: діагностика, психотерапія та реабілітація	16		2	2	12	командно-орієнтовані лекції /командно-орієнтовані дискусії	КДС РМГ , РЗ/К /1
Разом за модулем 2	48	4	6	2	36		
Змістовий модуль 3							
Нехімічні адикції							
Актуальні проблеми професійної етики клінічного психолога							
Тема 6. Нехімічні адикції: типологія, симптоматика	22	2	2	2	16	командно-орієнтовані лекції /командно-орієнтовані дискусії	КДС РМГ , РЗ/К /1

Тема 7. Нехімічні адикції: діагностика, психотерапія та реабілітація	22	2	2	2	16	командно-орієнтовані лекції /командно- орієнтовані дискусії	КДС РМГ, РЗ/К /1
Разом за модулем 3	44	4	4	4	32	-	
Види підсумкових робіт							Бал
Робота на практичних заняттях (10 балів x 7 практ)							70
ІНДЗ							30
Всього годин/ Балів	120	10	14	8	88	-	100

Примітки:

Office 365 одна з форм навчання або симбіоз у формі онлайн лекцій під час карантинних обмежень. Форма контролю: КДС – командна дискусія, РМГ – робота в малих групах, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ПМК – підсумкова модульна контрольна робота, К – консультації, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота студента

Завдання для самостійного опрацювання

1. Загальна характеристика девіантної, деліквентної та адиктивної поведінки.
2. Поняття про поведінкову норму і патологію.
3. Девіантна поведінка та соціальні норми та механізми їх регулювання.
4. Основні причини адиктивної поведінки. Особистісні складові схильності до адиктивної поведінки.
5. Гендерні та вікові особливості девіантної та адиктивної поведінки.
6. Психологічна характеристика адикта.
7. Характеристика поняття «залежна сім'я».
8. Прояв адиктивної поведінки залежно від типу акцентуації характеру.
9. Етапи становлення адиктивної поведінки.
10. Класифікації залежної поведінки.
11. Визначення понять: «психоактивна речовина», «наркотична речовина».
12. Визначення понять: «вживання», «зловживання», «залежність».
13. Алкоголізм у дітей та підлітків.
14. Алкоголізм подружніх пар.
15. Характеристика терміну «хронічний алкоголізм».
16. Етіологія та патогенез алкогольної залежності.
17. Класифікації алкогольної залежності. Стадії хвороби.
18. Соматоневрологічні та психічні розлади при зловживанні алкоголем.
19. Проблема зловживання психоактивними речовинами (ПАР). Рання діагностика, клініка.
20. Соціально-психологічні особливості осіб, що вживають ПАР.
21. Соматоневрологічні та психічні розлади при вживанні ПАР. Зміни у психічній діяльності особистості.

22. Поняття абстинентного синдрому.
23. Ознаки інтоксикації різноманітними токсикоманічними речовинами. Наслідки токсикоманії.
24. Харчові адикції та розлади харчової поведінки.
25. Критерії харчової залежності.
26. Механізми впливу харчових речовин на формування залежності (цукор, чай, кава тощо).
27. Особистісні риси залежних від їжі.
28. Харчова залежність та механізми стресу.
29. Медико-психолого-соціальні аспекти лікувально-реабілітаційної допомоги залежним.
30. Необхідні умови ефективного функціонування реабілітаційної програми.
31. Мультидисциплінарність (бригадність) соціо-реабілітаційної роботи із залежними.
32. Ключові питання профілактики і лікування алкогольної залежності.
33. Ключові питання профілактики та лікування тютюнопаління.
34. Основні принципи організації медико-соціальної реабілітації наркологічних хворих.
35. Особливості формування та перебігу залежності у жінок та їх терапія.
36. Поняття терапії залежностей, її складові. Мета і завдання психотерапевтичних впливів при залежності.
37. Групова психотерапія в комплексній терапії залежних станів.
38. Сугестивні методи психотерапії (гіпнотерапія, емоційно-стресова терапія, «кодування», аутогенна релаксація) у комплексній терапії залежних станів.
39. Сімейна психотерапія залежних станів.
40. Замісні програми в подоланні хімічної залежності.
41. Методи діагностики алкогольної, нікотинової, наркотичної, лікарської залежності.
42. Загальна характеристика адикції відносин (сексуальні – зоофілія, фетишизм, пігмаліонізм, трансвестизм, ексбіціонізм, вуайеризм, некрофілія, садомазохізм).
43. Загальна характеристика еротичних адикцій.
44. Психологічні аспекти фанатизму (спортивний, музичний, споживчий, політичний, національний, релігійний).
45. «Технологічні» адикції (теле-мобільні, селфі-адикції, перегляд серіалів і телепередач).
46. Залежність від ризику і «екстремальних» розваг.
47. Синдром Тоада (залежність від «веселого» автоводіння, joy riding dependence).
48. Body Modification (екстремальний пірсинг, татуаж, шрамування).
49. Адикції «духовного пошуку» (залученість в секту), релігійні адикції.

Залежність від деструктивних культів.

50. Стан «перманентної війни» (борці за справедливість, «правдоруби»)).
51. Зверхцінні захоплення: адикція до грошей, адикція до влади.
52. Комунікаційні адикції, болтологізм.
53. Соціально-прийнятливі форми нехімічних залежностей.
54. Методи та методики діагностики нехімічних залежностей.
55. Ключові питання профілактики та корекції нехімічних адикцій.

Індивідуально-дослідні завдання.

Індивідуальна робота здобувача освіти є формою навчального навантаження, спрямованого на виявлення та розвиток його творчих здібностей, шляхом індивідуального підходу. Індивідуальна робота передбачає виконання здобувачами освіти індивідуально-дослідного проекту, котрий враховується під час визначення рейтингової оцінки.

ІНДЗ включає такі завдання:

Завдання 1. Розробити програму діагностики, корекції та профілактики однієї із залежностей (на вибір здобувача освіти). Максимальна кількість за виконання цього завдання – 15 балів.

Завдання 2. Розробити презентацію по один із видів адитивної поведінки (на вибір здобувача освіти). Максимальна кількість за виконання цього завдання – 15 балів.

IV. Політика оцінювання

Уся політика оцінювання базується на врахуванні [Положення про організацію освітнього процесу на першому \(бакалаврському\) та другому \(магістерському\) рівнях вищої освіти у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#)

https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/09/2025-olozhennya_pro_org_anizatsiyu_navch._pr_otsesu_u_VNU_%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf

Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки

<https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/06/2025-%D0%9F%D1%80%D0%BE-%D0%BF%D0%BE%D1%82%D0%BE%D1%87%D0%BD%D0%B5-%D1%96-%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%81%D1%83%D0%BC%D0%BA.%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf>

та Положення про [визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті Волинського національного університету імені Лесі Українки](#)

https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/09/2024_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB_%D1%82%D0%B0%D1%82i%D0%B2_%D0%92%D0%9D%D0%A3_i%D0%BC.%D0%9B.%D0%A3.%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf

Для системного засвоєння курсу необхідно є систематична навчально-

пізнавальна робота здобувачів освіти в усіх видах і формах її організації: лекції, практичні заняття, консультації, індивідуально-дослідні завдання, самостійна робота.

Контроль успішності здобувачів освіти здійснюється з урахуванням поточного оцінювання та виконання ІНДЗ.

Обов'язковим є відвідування (онлайн/офлайн) навчальних занять; активність здобувача освіти під час практичних занять; своєчасне виконання завдань самостійної роботи; відпрацювання занять, що були пропущені або не підготовлені (незадовільні оцінки) на консультаціях; за погодженням із викладачем їх відпрацювання може відбуватись в онлайн формі.

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом на практичних заняттях під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог: своєчасність виконання навчальних завдань; повний обсяг їх виконання; якість виконання навчальних завдань; самостійність виконання; творчий підхід у виконанні завдань; ініціативність у навчальній діяльності.

Максимальна кількість балів за поточний контроль з ВОК становить 100 балів.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті й оцінюється в діапазоні від 0 до 10 балів за практичне заняття.

Поточний контроль передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях та набутих навичок під час виконання завдань та виконання ІНДЗ. Критерії поточного оцінювання знань здобувачів залежать від: повноти розкриття питання, цілісності, системності, вміння формулювати висновки тощо. Якщо здобувач освіти не виступав на практичному занятті/не виконував заплановані письмові роботи/ не брав участі в командній дискусії – його активність оцінюється в 0 балів (максимальна кількість балів – 70 балів за практичні заняття).

ІНДЗ є обов'язковою складовою поточного контролю і виконується в межах окремого змістового модуля. ІНДЗ слухачів передбачає виконання здобувачами освіти індивідуально-дослідного проекту, котрий враховується під час визначення рейтингової оцінки. Максимальна кількість балів за виконання ІНДЗ – 30 балів.

За умови участі здобувачів освіти у навчанні *дуальної освіти* передбачено можливість самостійного опрацювання ним матеріалів навчальних занять протягом одного дня на тиждень та зарахування їхніх результатів до загальної кількості балів поточного контролю.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів: здобувачі освіти мають можливість порушити будь-яке питання, яке стосується процедури проведення чи оцінювання контрольних заходів та очікувати, що його буде розглянуто згідно із заздалегідь визначеними процедурами у ЗВО (див. [Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки](#)

<https://vnu-taskid841251.s3.eu-north-1.amazonaws.com/s3fs-public/inline-files/polozhennya-pro-poryadok-i-protsedury-vyrishennya-konfliktnykh-sytuatsiy.pdf>

Політика щодо академічної доброчесності.

Виконані завдання здобувачами освіти мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями з опорою на представлені зразки оформлення необхідних для клінічних досліджень документів.

Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності.

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

За порушення академічної доброчесності (плагіат, фальсифікація, списування, обман тощо) здобувачі освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (опрацювання завдань лабораторної роботи, написання модульної контрольної роботи тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування з Університету.

Дотримання академічної доброчесності, згідно Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки, здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

- Основні види відповідальності здобувачів освіти за порушення академічної доброчесності (ч. 6 статті 42 Закону України «Про освіту») :

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);

- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;

- відрахування з університету (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту);

- позбавлення академічної стипендії;

- позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання.

Із загальними засадами, цінностями, принципами та правилами етичної поведінки учасників освітнього процесу, якими вони повинні керуватися у своїй діяльності, можна ознайомитися у Кодексі академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки

<https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>

та Етичного кодексу психолога

<https://nsj.gov.ua/files/1448287570%D0%95%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BA%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%>

[D1%81%20%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B0.docx.pdf;](https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/02/Polozhennya-pro-plagiat-gruden-24.pdf)

Із Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки можна ознайомитися на сайті:

<https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/02/Polozhennya-pro-plagiat-gruden-24.pdf>

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу (за погодженням з кафедрою).

Здобувач освіти, що з певних причин не відвідує лекції, зобов'язаний аргументувати свою відсутність і представити конспект пропущеного заняття. Якщо здобувач відсутній на практичному занятті, то, залежно від виду діяльності, передбаченого навчальною програмою, він проходить усне опитування на пропущену тематику або демонструє навички роботи, що їх передбачено відповідним видом діяльності.

Можливість визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті.

Здобувачам освіти може бути зараховано результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (професійні (фахові) курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, стажування). Процес зарахування регулюється [Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки.](#)

https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/09/2024_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB_%D1%82%D0%B0%D1%82i%D0%B2_%D0%92%D0%9D%D0%A3_i%D0%BC_%D0%9B.%D0%A3_%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf

Підтвердження подається здобувачем освіти викладачеві освітнього компоненту не пізніше ніж за 10 днів до дати останнього заняття. При цьому здобувач освіти у встановлені терміни подає заяву на ім'я проректора та долучає усі необхідні документи до розгляду. Матеріали розглядаються на засіданні Предметної комісії, створеної розпорядженням декана факультету відповідно до схвальної резолюції проректора з навчальної роботи та рекрутації з урахуванням [положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки.](#)

https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/09/2024_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB_%D1%82%D0%B0%D1%82i%D0%B2_%D0%92%D0%9D%D0%A3_i%D0%BC_%D0%9B.%D0%A3_%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf

Можливість отримати додаткові (бонусні) бали.

Здобувачі освіти мають право отримати додаткові бали (зараховується не більше 5 балів за вибором здобувача освіти):

- за публікацію у періодичному науковому виданні, що включене до переліку фахових видань України (5 балів);
- за призове місце на I або II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади (Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт) (4 та 5 балів, відповідно);
- за підвищення кваліфікації, проходження тренінгових навчань тощо в обсязі не менше 54 годин за умови представлення відповідного документа в рік навчання (5 балів);
- за публікацію тез у збірнику матеріалів конференції (3 бали);
- за участь у конференції (доповідь без подання до друку тез) із представленням сертифіката учасника (2 бали);
- діяльність за спеціальністю у формі участі у професійних та/або громадських об'єднаннях (2 бали);
- за виконання функцій (повноважень, обов'язків) старости групи, керівника студентського наукового товариства факультету/студентської проблемної групи або учасника наукової теми (проєкту)/студентської проблемної групи кафедри (1 бал).

Відвідування занять дає можливість отримати задекларовані інтегральну, загальні та фахові компетентності, розвинути «Soft skills», вчасно і якісно виконати завдання.

Аудиторні заняття переважно проводяться у вигляді лекцій, найчастіше – командно-орієнтованих лекцій та командно-орієнтованих дискусій. Упродовж курсу застосовуються усі етапи командно-орієнтованого навчання: до-аудиторна підготовка, вирішення проблемних завдань (кейсів, проблемних задач), командні та між-командні дискусії.

V. Підсумковий контроль

Залік виставляється згідно Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки <https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/06/2025.-%D0%9F%D1%80%D0%BE-%D0%BF%D0%BE%D1%82%D0%BE%D1%87%D0%BD%D0%B5-%D1%96-%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%81%D1%83%D0%BC%D0%BA.%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf>

Контрольні заходи включають поточний контроль та виконання ІНДЗ. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних (семінарських) занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема опитування, виступи на практичних (семінарських) заняттях, експрес-контроль, перевірка результатів виконання різноманітних індивідуальних науково-дослідних завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем тощо).

Максимальна кількість балів за поточний контроль з ВОК становить 100 балів.

Семестровий залік – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу з певного ВОК на

підставі результатів виконання всіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру: аудиторної роботи під час лекційних, практичних занять, самостійної роботи.

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом ВОК. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості – 100.

У день складання заліку за основною сесією заборонено проводити додаткові опитування здобувача освіти, а також здобувач освіти не має права доздавати будь-який вид робіт, передбачений силабусом освітнього компоненту.

Перелік питань підготовки до заліку

1. Поняття адиктивної (залежної) поведінки: сутність, ознаки, критерії.
2. Поведінкова норма і патологія: співвідношення понять.
3. Девіантна, делінквентна та адиктивна поведінка: спільні та відмінні риси.
4. Основні причини формування залежної поведінки.
5. Особистісні чинники схильності до адиктивної поведінки.
6. Типологія адикцій: хімічні, біохімічні, нехімічні.
7. Етапи становлення адиктивної поведінки.
8. Психологічна характеристика адикта.
9. Гендерні та вікові особливості адиктивної поведінки.
10. Поняття «залежна сім'я»: структура, динаміка, взаємозв'язки.
11. Поняття психоактивної речовини (ПАР) та класифікація залежностей.
12. Хімічні адикції: види, причини, психологічні механізми.
13. Алкогольна залежність: стадії, симптоми, психологічні наслідки.
14. Тютюнопаління, токсикоманія, наркозалежність, лікарська залежність: особливості перебігу.
15. Абстинентний синдром: ознаки, прояви, наслідки.
16. Соматоневрологічні та психічні розлади при вживанні ПАР.
17. Біохімічні адикції: анорексія, булімія, переїдання, голодування, дієтозалежність.
18. Психологічні та фізіологічні механізми харчових залежностей.
19. Особистісні риси осіб із харчовими адикціями.
20. Психотерапія та реабілітація при хімічних і біохімічних залежностях.
21. Поняття та класифікація нехімічних залежностей.
22. Основні типи нехімічних адикцій: трудоголізм, ігрова, інтернет-, любовна, комп'ютерна, селфі-адикція тощо.
23. Соціально прийнятні форми нехімічних залежностей.

24. Комунікаційні адикції: сутність, причини, наслідки.
25. Адикції відносин: сексуальні, фанатичні, духовні, релігійні.
26. Залежність від ризику, екстремальних розваг, адикція до влади та грошей.
27. Психологічна діагностика нехімічних адикцій.
28. Психокорекція та профілактика нехімічних адикцій.
29. Сімейна психотерапія в роботі із залежностями.
30. Групові та сугестивні методи терапії при залежних станах (гіпнотерапія, аутотренінг, емоційно-стресова терапія).
31. Принципи організації медико-психологічної реабілітації залежних осіб.
32. Мультидисциплінарність у роботі з клієнтами із залежностями.
33. Основні напрями соціально-психологічної профілактики адикцій.
34. Критерії ефективності реабілітаційних програм.
35. Етичні принципи роботи психолога із залежними клієнтами.
36. Академічна доброчесність у психологічних дослідженнях.
37. Роль психолога у профілактиці адиктивної поведінки серед молоді.
38. Основні психодіагностичні методики дослідження залежностей.
39. Сучасні тенденції розвитку адиктології в Україні та світі.
40. Актуальні проблеми психології залежної поведінки в умовах воєнного стану та постстресових ситуацій.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
	для заліку
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 -74	
60 - 66	
1 – 59	Незараховано (з можливістю повторного складання)

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна література

1. Бідось М. А. Психологічні аспекти адиктивної поведінки / М. А. Бідось // Матеріали ІХ Міжнародної науково-технічної конференції молодих учених та студентів «Актуальні задачі сучасних технологій». – Тернопіль, 2020. – С. 168–169.
2. Гаврищак Л. Психологія залежної поведінки : методичні рекомендації до семінарських занять / Л. Гаврищак. – Дрогобич : Кафедра психології, 2018. – 66 с.

3. Литвинчук Л. М. Нейропсихологічні основи діагностики та корекції особистості з девіантною поведінкою : монографія / Л. М. Литвинчук. – Київ : Інститут психології ім. Г. С. Костюка НАПН України, 2018. – 459 с.
4. Макаренко А. О., Калайтан Н. Л., Старовойт Т. П. Психологія адиктивної поведінки : навч. посіб. / А. О. Макаренко, Н. Л. Калайтан, Т. П. Старовойт. – Харків : Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «ХАІ», 2020. – 127 с.
5. Максимова Н. Ю. Психологія адиктивної поведінки : навч. посіб. / Н. Ю. Максимова. – Київ : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2002. – 216 с.
6. Мельничук М., Рева М. Психологічні особливості формування адиктивної поведінки підліткової та юнацької молоді / М. Мельничук, М. Рева // Молодий вчений. – 2023. – № 5 (117). – С. 70–72.
7. Мостова Т. Д. Психологія адиктивної поведінки : методичний посібник / Т. Д. Мостова. – Одеса : ОНУ ім. І. І. Мечникова, 2022. – (електронне видання).
8. Мостова Т. Д. Психологія адиктивної поведінки : методичний посібник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / Т. Д. Мостова. – Одеса : Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2022. – 80 с. (електронне видання).
9. Мудрик А. Ю. Психологія адиктивної поведінки : монографія / А. Ю. Мудрик. — Київ : НаУКМА, 2022. — 230 с.
10. Мудрик А. Б. Психологія залежної поведінки : навчальний посібник. – Луцьк : ФОП Іванюк В.П. 2022. – 236 с.
11. Романенко О. Концептуальні засади психокорекції адиктивної поведінки неповнолітніх / О. Романенко // Теоретичні та методологічні проблеми юридичної психології. – 2021. — Вип. 29, № 2.
12. Соколовська Н. В. Адиктивна поведінка українців як спосіб адаптації до умов / Н. В. Соколовська. – Чернівці : ЧНУ, 2022.
13. Збірник Друга всеукраїнська науково-практична конференція з адиктології. – Київ : ІТ НАПН України, 2024.

Додаткова література

1. Бугайова Н.М. Психологічні закономірності розвитку адикцій в онтогенезі / Н. М. Бугайова // Проблеми загальної та педагогічної психології, т. XII, ч.4. С. 48 – 56.
2. Бугайова Н.М. Інтернет-адикція як форма залежної поведінки. / Н.М. Бугаєва // Теорія та методика навчання математики, фізики, інформатики. – Кривий Ріг, «НМетАУ», 2006. – Т.3, вип. VI.
3. М. Вольнова Профілактика девіантної поведінки підлітків: навч.-метод. посібник до спецкурсу «Психологія девіацій» для студентів спеціальності «Соціальна педагогіка» у двох частинах. – Ч. II. Практична частина. – 2-ге вид., перероб і доповн. – К., 2016. – 193 с.
4. Гавенко В. Л. Психіатрія і наркологія / В.Л.Гавенко, Г.О. Самардакова, М.Э. Бачериков. — К. : Здоров'я, 1993. – 192 с.
5. Карамушка Л. М., Бондарчук О. І., Грубі Т. В. Діагностика перфекціонізму та трудоголізму особистості: психологічний практикум / Л. М.

Карамушка, О. І. Бондарчук, Т. В. Грубі. – Кам'янець-Подільський : Медобори-2006, 2018. – 64 с.

6. Кошова І. В., Кресан О. Д. Психологія девіантної поведінки: Навчально-методичний посібник. Ніжин: Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2021. 226 с.

7. Максименко С.Д., Коваль І.А., Максименко К.С., Папуча М.В. Медична психологія / За редакцією академіка С.Д. Максименка.– Вінниця : «Нові Книга», 2008.

8. Максименко С. Д. Актуальні питання профілактики наркоманії / С. Д. Максименко // Практ. психологія та соц. робота. – 2004. – № 10. – С. 1– 4.

9. Пушкар В.А. Психологія адиктивної поведінки: Методичні рекомендації до курсу «Психологія адиктивної поведінки» для студентів ІV курсу спеціальності «Психологія». – Чернігів: Чернігівський національний педагогічний університет імені Т.Г.Шевченка, 2010. –84 с.

10. Чулков О. М. Типові види залежної поведінки. Клініка, діагностика, лікування : навчально-методичний посібник до курсу за вибором «Основи адиктології» для студентів І та ІІ медичного факультетів, спеціальність «Лікувальна справа», «Педіатрія / О. М. Чулков, А. З. Григорян, К. А. Сінча. – Запоріжжя : [ЗДМУ], 2017. - 131 с.